

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84—, polletno Din 42—, mesečno Din 7—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica št. 23, telefon št. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun št. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 7. marca 1931.

št. 10.

Kriza, brezposelnost, konference.

»Gospodarska kriza« in »brezposelnost« sta dve besedi, ki se vlečeta kakor rdeča nit skozi vse kolone časopisja, zlasti gospodarskega.

Gospodarska kriza je mati brezposelnosti. Brezposelnost sama pa krizo podpira, da se vedno mogočnejše bohota in počasi osvaja tudi tiste gospodarske plasti, ki doslej še niso občutile njenega zla.

Brezposelnost ne škoduje samo socialnim plastem naroda; ne ustvarja samo nezadovoljstva, ne ubija samo vere v bodočnost in ne ruši samo zaupanja v pravičnost, temveč povečuje gospodarsko krizo, da raste liki snežena kepa, narašča v poguben plaz in drvi nezavestljivo navzdol, priteče uničiti z enim samim mahom vse, kar je še ostalo nedotaknjene.

Trgovina, posebno nadrobna trgovina ni med zadnjimi, ki občutijo kvarne vplive brezposelnosti, ker je ta zmanjšala, ako že ne docela uničila kupno moč poedincev, družin in celih skupin. In redukcij še vedno ni konca. Malokatero podjetje deluje poleg tega s polno kapaciteto.

Zivimo v dobi konferenc: mednarodnih, meddržavnih, državnih, pokrajinskih in strokovnih konferenc, sklicanih za odpravo ali vsaj za ublažitev težkega gospodarskega stanja. Med temi seveda tudi brezposelnost ne sme biti prezrta. Na vseh konferencah se sprejmejo sklepi, ki se potem navadno ne izvajajo. Največkrat pa so sprejeti sklepi popolnoma postranskega značaja ter na bi-

stveno stanje nimajo nobenega vpliva; nekaj je pač treba pokazati. Sprejem važnejših sklepov pa je nemogoč; saj zadostuje le majhna ovira, majhen »veto« katerega izmed udeležencev, da lahko izvedljivi in res uspešni predlogi propadejo.

Nikakor nočemo odločilnim faktorjem odrekati dobre volje, tudi ne sposobnosti; pač pa so njih koncesije na njihovem lastnem področju gotovo preveč omejene in povezane čisto s popolnoma protivnimi interesi, da morajo potem obstati pred najbolj neznatno oviro.

In tisti, ki imajo nalog reševati, morajo slabotni gledati rastoče uničevanje človeškega blagostanja.

Vse dosedanje mednarodne konference niso bile v stanju za las izboljšati sedanjega položaja. Množijo se celo napovedi, da še vedno ni gospodarska kriza dosegla svojega viška. In kadar ga doseže, kdo je porok, da se na svojem višku ne ustali, kdo more jamčiti, da se bo na doseženem višku res trajno ustalila, da ne bo več napredovala? Pri vsem tem pa se že današnji položaj označa za nevzdržen.

Vprašanju brezposelnosti posvečajo vse evropske države zadnje čase več pozornosti, ker je jasno, da odprave brezposelnosti ne zahtevajo samo gospodarski in socialni motivi, marveč predvsem državni interesi sami.

Tudi pri nas se je zadnje dni vršila v Beogradu konferenca o brezposelnosti, na kateri je bilo omenjeno, da naša statistika o brezposelnih ni točna ter se

cenijo število nezaposlenih na sto tisoč oseb. Ker je večina ali vsaj polovica teh družinskih glavarjev, največkrat brez najnujnejših denarnih sredstev, si lahko vsak sam izračuna približno število ljudi, prizadetih po brezposelnosti sami. Še večje pa je število onih, katerih normalni dohodki so vsled skrčenega obratovanja zmanjšani za polovico in še več.

Tolažba, da je v drugih državah vprašanje brezposelnosti še bolj pereče kot pri nas, ni na mestu. Tudi pričakovanje, da se bo to vprašanje rešilo pred mednarodnim forumom, je optimistično, vsaj kolikor zadeva nas same. Mi smo bili doslej poleg mednarodnega foruma kakor siromak poleg bogatinove mize, in ni izgledov, da bi se to stanje kmalu izpremenilo.

Celo Francija, kjer je vprašanje brezposelnosti nastalo šele v zadnjih dnevih, polaga na ta pojav veliko važnosti in dela intenzivno na načrtih za izboljšavo, dasiravno zaposluje poleg lastnega delavskega materiala še nad milijon inozemcev.

Cehoslovaška je najela iz tega vzroka visoko inozemsko investicijsko posojilo,

dasiravno tam investicije oddaleč niso tako nujne kot pri nas.

Trgovci soglašamo popolnoma s predlogom mobilizacije mrtvega kapitala, katerega leži v bankah nad dve milijardi dinarjev. Razmeroma visoke obresti omogočajo marsikateremu bogatašu brezskrbno in brezdelno življenje. Investiranje tega denarja ali vsaj njegovega dela pa bi omogočilo pri nas razmah industrije, za katero je dovolj prostora, kar pričajo podatki o uvozu industrijskih izdelkov. Da so tudi drugi pogoji dani, priča izvoz domačih surovin, ki jih prodajamo inozemskim tvornicam, one pa nam vračajo drago izdelano blago, dasiravno bi se pod ugodnejšimi pogoji vse to lahko produciralo doma.

Odvišni mrtvi kapital naj se mobilizira tudi za javna dela, vsaj za najpotrebnejša, in nam se s problemom brezposelnosti ne bo potreba ukvarjati. Del gospodarske krize bo prenehal popolnoma, notranja in zunanja trgovina pa se izpremenita na našo korist in blagostanje bo dvignilo samozavest in zaupanje v bodočnost.

Obratna glavnica in promet.

Ali ste kdaj računali s tem, koliko krat na leto obrnete v trgovino vloženi kapital?

Pospešeni promet je v trgovini važnejši od višine čistega dobička pri prodajnem blagu. Ako na primer delate pri gotovih predmetih z desetimi odstotki dobička in zato prodate ta predmet samo enkrat na leto, se vam nedvomno bolj izplača prodati tak predmet dvakrat na leto s šestodstotnim ali trikrat na leto s štiriodstotnim dobičkom.

Navzlic navidezno zmanjšanemu dobičku je pri pospešeni prodaji nižji odstotek čistega dobička ob večkratni prodaji tudi efektivno rentabilnejši kot visoko kalkulirani dobiček ob manjšem prometu.

Dnevna praksa nas uči, da promet in z njim vezani dobiček ne zavisi toliko od velikih lokalov in ogromnih zalog,

kakor od umetnosti prodaje same. Že površen pregled naših trgovin in njihovih zalog nam pokaže, da je v njih nakopičenega mnogo več blaga kot se ga proda v nekaj mesecih. Prevelike zaloge zakrivijo, da se zastarelo, preležano blago kopiči, izgublja na vrednosti, poleg tega pa tako blago za trgovino ne dela dobre reklame, da niti ne upoštevamo škode na rentabiliteti mrtvoležečega kapitala. Poleg tega pa se mora lastnik prevelikih zalog zlasti v sedanjem času neprestano tresti, pričakujoč nenadnega padca cen. Prevelike zaloge so upropastile že mnogo solidnih podjetij.

Govorili smo že o vprašanju specialnih in mnogostranskih trgovin ter dali slednjim prednost za naše razmere. Gre pa za pravilno kalkulacijo z razpoložljivim kapitalom, katerega mora trgovec spraviti v skladnost z naročili, tedaj z vrednostjo zaloge. Zalogo pa mora spr-

viti zopet v soglasje s potrošnjo, tedaj s prometom.

Pri mnogostranskih trgovinah se nikjer ni obnesla praksa, da bi trgovec imel na zalogi vse vrste, tipe in kvalitete prodajnih predmetov; celo velike trgovske hiše se ne morejo spuščati v take podrobnosti ter imajo na zalogi le one tipe in kvalitete blaga, ki so predmet vsakdanje potrošnje.

Velika naročila izvirajo včasih iz trgovčeve komodnosti, da si prihrani »dvojno delo«, včasih pa iz nerazumljivega strahu, da bi manjše naročilo utegnulo pri dobavitelju napraviti vtis »grajzlarije«. To delajo trgovci, če tudi so prepričani, da naročenega blaga v doglednem času ne bodo mogli prodati. Poleg drugih, že naštetih neugodnosti si s tem še zmanjšujejo razpoložljivi obratni kapital, katerega bi lahko drugje potrebnejše in rentabilnejše investirali ali pa naložili za rezervo v slučaju potrebe.

Današnji trgovec mora znati več ter gledati na to, da se njegova zaloga po večkrat na leto obnovi. Naročila naj bodo zato pogostejša, a manjša ter naj vsebujejo samo standardne tipe poleg predmetov, ki so predmet stalne trgovine. Zmanjšana zaloga omogoča trgovcu tudi ugodnost, da uvede več novih predmetov v svojo trgovino.

Ako pogledamo v prakso ameriških detajlnih trgovin, katerih sistem se sicer ne krije do pičice z našim, velja

tam načelo, da se pri trgovinah z jestvimi zaloga že vsakih 3—5 tednov popolnoma obnovi. Blago je vedno novo, vedno sveže, poleg tega pa ne zahteva taka trgovina toliko kapitala kot ona, ki svojo zalogo obnavlja v daljših presledkih.

Čisto matematični račun vam pokaže, da potrebuje trgovec, ki obnavlja svojo zalogo vsak mesec, trikrat manjši kapital kot oni, ki jo obnavlja šele vsak tretji mesec. Uspeh pa imata lahko končno oba enak s tem razločkom, da večkratna obnova zaloge tudi odjemalcu ne ostane prikrita. In ti dajejo vedno prednost svežemu blagu.

Isto je v vseh drugih nadrobniških trgovinah in pri vseh prodajnih predmetih. Prevelika zaloga je samo nepotreben balast, večni riziko in zmanjševanje giblivosti glavnice. Skrbite za to, da se čimprej iznebite takega balasta; povečano glavnico pa porabite za nabavo novih standardnih predmetov, s katerimi doslej še niste kupčevali.

Vodilni princip modernega trgovca pri naročilu mora biti vedno ta, da ne naroča več blaga, kot ga zamore v doglednem času prodati.

Čim večkrat na leto popolnoma obnovite svojo zalogo, tem racionalnejša je izraba vašega obratnega kapitala, tem večja kapaciteta vašega udejstvovanja na drugih pridobitnih poljih, poleg tega pa uspešna reklama, ki kmalu dvigne dober glas vašega podjetja.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Posledica tega sistema je, da ob sicer pravilnem knjigovodstvu trgovec koncem poslovnega leta vé vsaj približno bilančno stanje; ne more pa dognati, kako so se med letom rentirala njegova posamezna podjetja, ali pa mu je taka rekapitulacija mogoča šele po dolgem in napornem zbiranju podatkov iz različnih virov. Največkrat pa tudi ta trud ne pokaže jasne slike, temveč je navzlic temu račun še vedno nejasen in netočen.

Pravilno, pregledno in res zanesljivo knjigovodstvo zahteva, da ima trgovec, ki se ne peča izključno le z nakupom in prodajo komercialno že izgotovljenega lesa, za vsako predelavo lesa v vsakem posameznem delu ali področju obdelave odprt v knjigi produkcije poseben račun. Tako mora otvoriti tudi račun za vsako žago posebej. Če ima samo eno, tedaj za to.

O manipulaciji na žagah govorimo kasneje posebej.

Vodstvo žage je navadno poverjeno posebnemu žagovodji ali žagarju, pri večjih podjetjih ravnatelju, kateremu je po potrebi dodeljeno še drugo upravno uradništvo, ki oskrbuje upravno vodstvo podjetja ter pošilja glavnemu upravnemu vodstvu tedenske ali mesečne izkaze, vsebujoče poleg manipulativno-statističnih poročil o produkciji tudi izvlečke o oddaji gotovega blaga in razdelitev stroškov za dotično časovno perijodo.

Na manjših žagah mora biti žagar ali žagovodja upravnega poslovanja vsaj toliko vešč, da zna sestavljati prevzemne note za okrogli les, vpisovati mora v posebno knjigo vsakdanjo produkcijo žage po vzorcu kontrolne skladiščne knjige, tedaj razdeljeno za posamezne vrste lesa, kakor tudi za različne vzorne tipe, zopet razdeljeno po dimenzijah.

Ob oddaji rezanega blaga mora oddane količine iz blagovne knjige zopet izknjižiti. Z eno besedo: voditi mora kontrolno knjigo zaloge okroglega in rezanega lesa tako, da je iz nje vedno razvidno stanje zaloge. Kakor se vidi na prvi pogled to opravilo za žagarja preučeno, je vodstvo te statistike zelo enostavno in omogočeno vsakomur, ki zna pisati in vsaj za silo računati. Tudi o tem izpregovorimo kasneje.

Če je na žagi zaposlenih več ljudi, mora žagovodja voditi tudi primitivno

mezdno knjigo ter oddajati glavni upravi tedenska poročila o izplačevanih mezdah in stroških. Ponekod sicer opravlja ta posel trgovec sam ali kateri izmed njegovih nameščencev.

Glavno pa je, da se v knjigi produkcije centralnega knjigovodstva otvori taki žagi poseben račun, v katerega se vpisujejo vse obremenitve v blagu in denarju, kakor tudi vsi dobropisi za blago, ki smo ga prevzeli od žage na naše oddajno skladišče. Žago moramo prav tako smatrati za posebno telo, ki tvori del celokupnega podjetja.

Vodstvo računa žage v knjigi produkcije se bistveno popolnoma nič ne razlikuje od že objavljenega vodstva računa za izsekavo gotovega gozdnega kompleksa, vendar je po svojem ustroju nekoliko drugačno.

Posebno skladišče za izgotovljeno blago igra pri tem vodstvu svojo vlogo ter je včasih na mestu, da ga smatramo za del svojega glavnega oddajnega skladišča — seveda v posebnem oddelku, zlasti tam, kjer so pogoji in stroški izvoza iz oddajnega skladišča do oddajnega mesta (železniške postaje ali kakega drugega oddajališča) isti ali vsaj približno isti kot jih imamo od glavnega oddajnega skladišča na oddajališče za naše odjemalce.

(Dalje sledi.)

Ing. Fr. V.

Nekaj o elektriki.

(Nadaljevanje.)

Za odjemalce električnega toka je najvažnejša hišna inštalacija. Z njo pridejo neposredno v dotiko, vsled česar mora biti tako iz varnostnih, kakor tudi iz tehničnih ozirav izvršena z izolirano žico.

Imamo več načinov inštaliranja. Merodajen je pri tem osebni okus in cena, deloma pa tudi prostor sam, v katerega nameravamo napeljati elektriko. Predvsem moramo razlikovati med suhimi in vlažnimi prostori. Vlažnim prostorom, zlasti onim, v katerih vlada jedka sopara, kot n. pr. po hlevih, moramo posvečati posebno pažnjo. Vлага namreč

ščasoma prepoji izolacijske oboje elektrovodne žice, vsled česar postane izolacija pomanjkljiva ter ščasoma sploh strohni. Posledica tega so pogosti stiki, prekinjenja in tudi uhajanje električnega toka v zemljo. Razen teh nedostatkov, ki se pojavljajo dan na dan, postane taka inštalacija lahko usodepolna za ljudi in živino.

Posebne vrste inštalacija je nadalje potrebna v prostorih, v katerih se nahajajo lahko gorljive snovi, torej v skednjih in žagah, zlasti pa v avtomobilskih garažah ter skladiščih za petrolej, bencin in za druge eksplozivne tekočine.

V suhih stanovanjskih prostorih je najbolj priporočljiva inštalacija pod ometom v takozvanih bergmanovih ceveh, t. j. v ceveh iz impregniranega papirja, ki so obdane s posvinčenim železnim plaščem. Posvinčenje naj čuva železo pred rjo. Že dejstvo samo, da je inštalacija nevidna, govori za ta način inštaliranja. Poleg tega je elektrovodna žica varna pred vsako poškodbo. Paziti moramo le, da slučajno ne zabijemo žebila v cev, čemur se pa prav lahko izognemo, kajti cev je speljana večino tik pod stropom. Edinole do stikal in zatičnih kontaktov je speljana navpično navzdol. Na teh mestih moramo torej paziti, kadar obešamo kako sliko ali kaj drugega.

Ako pa nočemo, da bi se stena razkopavala, se inštalacija lahko izvrši s cevno žico. Dve običajno izolirani žici sta obdani s posvinčenim železnim plaščem, tako da je žica podobna tenki bergmanovi cevi. Inštaliranje z vrvico, kakor se še vidi tu pa tam na starih inštalacijah, ni več dopustno. Uporabljati se ta vrvica sme samo za priključek prenosnih namiznih svetilk, likalnikov in kuhalnikov.

Za vlažne prostore, zlasti za hleve, velja splošno načelo, da naj bo napeljava v njih kolikor mogoče kratka. Stikala se pa namestijo od zunaj v majhnih vdolbinah v zidu. Če je hlev dovolj visok, se za inštalacijo lahko uporabi posebna (rudeče pobarvana), proti kemičnim vplivom impregnirana žica, ki se napne na visoke porcelanaste valje (krožke). Te vrste žica ima označbo NGAW. Namesto nje se včasih uporablja žica z označbo PLW, ki je istotako rudeče pobarvana. To je v splošnem nedopustno, ker žica PLW ni prava izolirana žica, vsled česar se sme uporabljati le za proste vode. V novejšem času je za vlažne prostore, zlasti za hleve, vpeljana specialna žica, takozvani antigronski kabel z označbo NBEU. Razjedanje žice od hlevske sopare je izključeno, vsled česar je vključ v razmeroma visoki ceni vsled svoje trajnosti še vedno najcenejša.

Po žagah, drvarnicah in drugih sicer suhih a več ali manj ognjanevarnih prostorih se mora žica položiti v jekle-

ne cevi. Zadostujejo v tem slučaju takozvane pešel-cevi, ki so črno lakirane ter brez notranje izolacije.

Avtomobilske garaže in skladišča za eksplozivne snovi končno se smejo inštalirati izključno le z oklopno jekleno cevjo, ki ima običajno notranjo izolacijo, slično kakor bergmanove cevi. Dočim se jeklene pešel-cevi vtikajo kratkoma druga v drugo, imajo jeklene oklopne cevi ovoje, tako da se privijejo druga k drugi, kakor tudi k stikalom in svetilkam, vsled česar so edine prikladne za inštaliranje omenjenih prostorov.

Važni so pri hišnih inštalacijah nadalje inštalacijski aparati, predvsem varovalke, stikala in zatični kontakti.

Namen varovalke je, kakor že ime kaže, varovanje inštalacije, in sicer pred kvarnimi posledicami prejakega toka. Kakor nam je že znano, se žica, po kateri teče električni tok, segreje, in to tem bolj, čim jačji je tok. Končno lahko začne žica žareti, vsled česar se bo gorljiva izolacija seveda užgala. Še nevarnejši je razupiti kratki stik, dasi sigurno ni zanetil vseh številnih požarov, ki mu jih podtikajo. Kratek stik nastane kot posledica poškodovane izolacije, potemtakem seveda tudi v zgoraj navedenem slučaju. Normalno teče električni tok po dovodnih žicah v žarnico, likalnik ali motor, katerih upor je vedno tako velik, da ne more tok prekoračiti predpisane meje. Dovodna žica je pa tako odmerjena, da brez škode prenese ta že v naprej preračunani tok. Drugače pa je, če je na kakem mestu izolacija dovodne žice poškodovana. V tem slučaju preskoči električni tok iz ene žice na drugo ter tako obide žarnico ali likalnik. Upor celotnega obtoka se s tem znatno zmanjša, dočim je napetost ostala seveda ista. Vsled tega mora naravno narasti tok, in sicer daleko preko one meje, za katero je odmerjena dovodna žica. Njena izolacija prične goriti, zlasti pa se razvije na mestu kratkega stika pravcati električni plamen, ki vsled svoje izredno visoke temperature užge vse, kar je gorljivega v bližini.

(Dalje sledi.)

Pregled naše lanske zunanje trgovine.

V letošnji šesti številki smo objavili našo lansko trgovinsko bilanco, ki izkazuje 6780·1 milij. dinarjev izvoza ter 6.960·1 milij. dinarjev uvoza in je bila zaključena s pasivo v znesku 180 milijonov dinarjev.

Glavni predmeti našega izvoza v pretečenem letu z vrednostjo v milijonih dinarjev so bili:

Poljski pridelki:	množina:	vrednost:
pšenica	255.400 ton	447·1
koruza	503.400 <	547·6
konoplja	8.200 <	85·2
sveže sadje	99.700 <	291·7
suhe slive	7.600 <	45·5
zelenjava	22.800 <	98
vino - žganje	12.400 <	48·4

Živinoreja:

prašiči	243.338 kom.	284·5
govedo	120.871 <	308·4
konji	29.590 <	61·8
drobnica	117.110 <	117·7
perutnina	8.200 ton	121·9
sveže meso	16.200 <	229
jajca	30.400 <	511·7
kože	8.200 <	85·2

Les:

stavnbi	1.166.200 ton	1.156·9
drva	412.600 <	79
hrast. pragovi	2.117.034 kom.	115·2
Baker	24.600 ton	497·8
Cement	416.700 <	152·2

Pri izvozu poljskih pridelkov je najbolj nazadoval izvoz žita, ki je leta 1929 znašal 554.000 ton v vrednosti 1.229 milij. Din, lani pa padel na 503.400 ton v vrednosti 447·1 milij. Din. Nasprotno pa se je izvoz koruze tako po teži, kakor po vrednosti skoraj podvojil. Tudi ostali poljski pridelki, zlasti sadje in vino so se lani dvignili.

Izvoz živine je nasproti predlanskega letu pri govedu porastel. Glavno tržišče za našo govejo živino je še vedno Italija. Izvoz prašičev je vsled padeča cen nekoliko nazadoval po vrednosti. Prav tako je nazadoval izvoz konj, do čim se je izvoz drobnice obdržal na prejšnji višini, razlika je le v vrednosti, ker so cene padle. Tudi izvoz svežega mesa je nekoliko nazadoval. Izvoz kož

je po teži skoraj neizpremenjen, po vrednosti pa je nazadoval za 56 milijonov dinarjev.

Razveseljiv je porast v izvozu perutnine, ki od leta do leta stalno narašča ter se je lani po vrednosti skoraj potrojil, po teži pa je porastel še močneje. Tudi vrednost izvoza jaje se je navzlic nižjim cenam povišala za 57 milijonov dinarjev ter zavzemajo jajca in perutnina v našem lanskem izvozu po vrednosti drugo mesto za gradbenim lesom.

Izvoz lesa (glej posebno poročilo!) je istotako v nazadovanju ter je množina izvoženega lesa padla za več kot eno tretjino.

Izvoz bakra je v stalnem naraščanju, izvoz cementa pa je tudi občutno nazadoval.

Na vse ostale predmete našega izvoza odpade 1477 milijonov dinarjev.

Glavni predmeti uvoza v našo državo pa so bil (vrednost v milijonih dinarjev):

	on-	vrednost:	(1929)
oblačila	33.000	1.361·5	1.437·1
	900	564·4	586·4
		203·4	196·9
	1.000	37·4	72·7
	12.800	303·9	279·8
	1.200	736·7	881·2
stroji - aparati	28.900	465·9	575·2
	60	12·1	174·1
	4.100	201·4	186·3
premog	583.700	198	227·1
	1.3400	239·6	297·7
	3.100	132·4	222·5
			177·8
in plodovi	70.800	100·2	116·9

Glavni del našega uvoza predstavlja še vedno tekstilije. Značilno za našo konjunkturo je dejstvo, da je uvoz svile navzlic pocenitvi celo narastel po vrednosti za 11·6 milijona dinarjev. Leta 1929 se je uvozilo v našo državo le 900 ton svile in svilnatih izdelkov, lani pa se je uvoz tega luksuznega blaga navzlic gospodarski depresiji dvignil na 1300 ton. Vsekakor zanimiva in zelo značilna postavka!

Uvoz železnine in strojev ter prevoznih sredstev je bil lani normalen ter gredo razlike v vrednosti večinoma na račun pocenitve.

Nevšečna postavka je tudi uvoz premoga. Omejeno delo v naših premogovnikih in splošni gospodarski interesi govorijo za to, da ta postavka izgine iz naše zunanje trgovine, v kolikor ne gre za najpotrebnejše specialne vrste, ki jih naši premogovniki ne producirajo. Ravno kar zaključene kupčije, o katerih je prodril v javnost glas, pa ne kažejo, da bi merodajni krogi polagali dovolj važnosti na to vprašanje.

Uvoz kolonijalnega blaga je po svoji težini normalen, zmanjšala se je le skupna vrednost vsled padca cen.

Trajen izvor zaslužka nudi prodaja **MAGGI**-jevih izdelkov za juhe

Gospodarske beležke.

Proti zlorabam zakona o prisilnih poravnava.

Z uvedbo zakona o prisilnih poravnava je nameravala država pomagati tistim trgovcem, ki so vsled neugodnih razmer, brez lastne krivde resnično zašli v težak položaj, in jim dati priliko, da se zopet rehabilitirajo.

Množeči se slučajji prisilnih poravnava pa pričajo, da se ugodnosti tega zakona mnogokrat zlorablajo, pri čemer je težko oškodovana naša industrija in veletrgovina.

Društvo industrijcev in veletrgovcev je zato pozvalo svoje člane, naj mu takoj javijo vsak slučaj prisilne poravnave z vsemi podatki, da ga preišče in nastopi proti izkoriščevalcem v vsakem slučaju, če se pokaže, da poravnava ni v skladu z zakonsko podlago.

Poostrena kontrola konsumnih zadrug.

Ker so se množili slučajji, da so konsumne zadruge prodajale blago tudi nečlanom, je na pritožbo beograjske Zbornice TOI izdalo finančno ministrstvo finančnim kontrolam nalog, naj strogo pazijo na to, da konsumne zadruge vršijo svoje prodajne posle samo s člani. Zadruga, ki bi prekršile te predpise, bodo obdavčene na podlagi §§ 77.—78. zakona o neposrednih davkih, tedaj bodo morale plačati družbeni davek.

Žigosanje meril.

Po stari naredbi bi morali dajati trgovci mere in uteži žigosati vsako leto. Ministrstvo za trgovino in industrijo pa je sedaj ugodilo upravičenim željam trgovskih krogov, da meril in uteži ni potreba več predlagati v novo žigosanje vsako leto, temveč je trgovec dolžan poskrbeti za novo žigosanje šele tedaj, ako so stari žigi izgubili svojo veljavnost, oziroma izginili. V zvezi s to odredbo so predpisani tudi novi roki za žigosanje. Vsakoletno žigosanje meril je bilo sicer brezplačno, vendar pa združeno s sitnostmi in zamudo časa ter je nova odredba trgovstvu v znatno olajšavo.

Znižanje banovinskih proračunov.

Ob reviziji banovinskih proračunov v Beogradu je vlada iste znižala za 15 do 25%. V zvezi s tem bodo tudi banovinske davščine znižane za iste odstotke.

Obrestna mera Državne hipotekarne banke.

Ker je naša Narodna banka znižala diskontne obresti na 5½%, je tudi Državna hipotekarna banka sklenila znižati obrestno mero za posojila gospodarskim zadrugam od 8 na 7%.

Tudi pri Državni obrtni banki se dela na to, da se obrestna mera za kredite zniža.

Stanje našega zadružništva.

Zadružništvo se je v Dravski banovini navzlic nekonjunkturni dobi tudi v pretečenem letu močno razširilo. Koncem lanskega leta je bilo v treh slovenskih zadružnih zvezah včlanjenih 913 zadrug z 245.100 člani (koncem 1. 1929: 747 zadrug s 188.900 člani). Število zadrug je naraslo za 166, število članov pa za 56.200.

Znatno se je povišalo tudi stanje hranilnih vlog pri teh zadrugah, ki je znašalo koncem leta 1929 1325 milijonov, koncem lanskega leta pa 1564 milijonov dinarjev in je tekom leta znašal prirastek vsoto 239 milijonov dinarjev, kar predstavlja skoraj šestino celokupnega prirastka vlog v državi.

Kontrola mer in uteži.

Glavna kontrola za mere in uteži je odredila vsem podrejenim kontrolam, naj takoj izvršijo pregled mer in uteži v svojih rajonih, ker je zadnje čase prejela več ovadb, nanašajočih se na nepravilnosti. Zakon določa za zlorabo mer in uteži stroge kazni, ob ponovni uporabi pa poleg tega tudi odvzem obrtnega lista.

Hranilne vloge.

Po podatkih statističnega odseka Narodne banke je znašala skupna vrednost v jugoslovenskih bankah in denarnih zavodih, naloženega denarja koncem pretečenega leta vsoto 13.880 milijonov dinarjev. Na posameznega prebivalca bi odpadlo tedaj nekaj nad tisoč dinarjev prihrankov. Značilno je, da se je lansko leto stanje hranilnih vlog navzlic splošni krizi povečalo za poldrugo milijardo dinarjev.

Naša trgovinska pogodba z Avstrijo.

Avstrijski agrarci se zavzemajo za odpoved trgovinske pogodbe z Jugoslavijo, ker ima baje avstrijsko kmetijstvo od nje samo škodo. Seveda ne pomislijo pri tem na koristi, katere nudi ta pogodba avstrijski industriji in z njo vred tudi vsem socialnim slojem. Kakor znano, poteče naša pogodba z Avstrijo 1. julija ter so že v teku priprave za nove razgovore.

Občni zbor celjskega Gremija

se vrši 11. t. m. ob polosmih zvečer v Narodnem domu.

Naš izvoz vina.

Primerjava našega vinskega izvoza v zadnjih treh letih kaže sledeče številke:

leta	vagonov	milij. Din
1928	590	31.6
1928	522	24.7
1930	1240	48.4

Povprečna cena izvoženega vina leta 1928 je bila 5.35 Din, l. 1929 4.73 Din in lansko leto 3.90 Din za liter.

Po poročilu kontrolne in vzorčne postaje v Mariboru je bilo lansko leto od 1. avgusta pa do konca leta iz Dravske banovine 3700 hl vina in 1600 hl mošta. Domala vse vino je bilo izvoženo v Avstrijo, tako da izvoz na Holandsko in Češkoslovaško za dravsko banovino sploh ne prihaja v poštev.

Zanimanje za naše izvozno blago.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu ima iz inozemstva povpraševanja po sledečem našem blagu: Prašiči za Italijo (pojasnila pod štev. 2441).

Kože za Poljsko (št. 3026), za Ameriko (3077) in za Španijo (3521).

Orehi, luščeni za Ameriko (3247).

Fizol in leča za Grčijo (3765).

Jajca za Anglijo (2794).

Gobe in razna živila za Anglijo (897), Ameriko (2000) in Avstrijo (2091).

Vino in destilati za Nemčijo (3161), za Poljsko (3228).

Hmelj za Anglijo (1997).

Interesenti naj pod označeno številko pošljejo omenjenemu zavodu tudi že konkretno ponudbo, po potrebi povzorčeno.

»Štrajk« trgovcev v Novem Sadu.

Ker uprava novosadske elektrarne ni ugodila zahtevam trgovcev po znižanju cen električnega toka, so sklicali ti zborovanje, na katerem so sklenili omejiti potrošnjo elektrike na največjo potrebo v lokalih in v privatni porabi. Kakor je pozdravljati odpor trgovcev proti previsokim cenam, dvomimo, da bi njihov »štrajk« spričlo medsebojne konkurence res uspel.

Izplačilo kuponov 7% investicijskega posojila.

Dne 15. t. m. se prične izplačevati 19. kupon 7% investicijskega posojila. Izplačila izvršujejo vsi davčni uradi, pošte in pooblašeni denarni zavodi.

Uvoz enokopitarjev v Avstrijo prepovedan.

Avstrijski službeni list objavlja naredbu o prepovedi uvoza enokopitarjev iz Jugoslavije, utemeljujoč to zabrano z boleznijo sahanija, ki se je pojavila v nekaterih krajih.

Nogavice, rokavice, volna in bombaž
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG, Ljubljana
Židovska ulica — Stari trg

KONEC AGRARNE KRIZE V EVROPI.

Slednjič je mednarodna konferenca za reševanje krize agrarnih držav, ki se je vršila pod okriljem Društva narodov ob udeležbi 27 evropskih držav, vendar rodila uspeh, ki znači toliko kot konec krize agrarnih držav v Evropi — če se bo tudi v resnici izvajal.

Upoštevajoč slabo gospodarsko stanje evropskih agrarnih držav, so se namreč evropske industrialne države brez izjeme pogodbeno obvezale, da odkupijo prvenstveno vse žito, ječmen in koruzo, kolikor ga imajo poljedelske države za izvoz. Nasprotno pa so se poljedelske države obvezale, da bodo krile svoje potrebe po industrijskih predmetih prvenstveno iz onih držav, kamor so uvozile svoje agrarne produkte.

Tej konferenci sledeča druga konferenca za preskrbo Evrope z žitom v Parizu je že pokazala nekatera nesoglasja. Zlasti se je povdarjalo, da evropski žitni pridelek ne krije vseh evropskih potreb, vsled česar je Evropa prisiljena uvoziti letno 100—150 milijonov metriskih stotov pšenice in 60—80 milijonov met. stotov koruze iz prekomorskih dr-

VEZAVA NAŠEGA LISTA.

Naročniki, ki žele dati naš list v vezavo, naj nam pošljejo vse številke, obenem pa naj nakažejo odpadajoči znesek na naš čekovni račun št. 15.420.

Cene vezave so sledeče:

Letnik 1928 v polplatno . . .	Din 20.—
Letnik 1928 v platno . . .	Din 30.—
Letnik 1929 I. ali II. polletje posebej v polplatno . . .	Din 23.—
Letnik 1929 celoten v eno knjigo v polplatno . . .	Din 28.—
Letnik 1928 in 1929 v eno knjigo v polplatno . . .	Din 34.—
Letnik 1928 in 1929 v platno . . .	Din 42.—
Za poštnino je priložiti . . .	Din 5.—

žav, zlasti iz Amerike, s katero bi bilo treba skleniti sporazum.

Agrarne države so se sicer zadovoljile s sklepi, vendar pa povdarjajo, da ta sklep nikakor ne more zamenjati sistema preferenčnih carin, ki bi edine reš omogočile omiljenje evropske agrarne krize. Na drugi strani pa je gotovo, da tudi ta zamena žita z industrijskimi proizvodi med evropskimi državami vsled obstoječih trgovinskih pogodb ter z njimi vezanih ugodnosti, kakor tudi vsled upeljanih izvoznih premij, ne bo tako lahko izvedljiva.

V koliko je smatrati sprejete sklepe za izvedljive in do eventualnega uresničenja istih pride šele na novi agrarni konferenci, ki se bo vršila še ta mesec v Rimu.

**Schmoll
Pasta**

je pri nas in v inozemstvu najbolj priljubljena

krema za čevlje

Pridobivajte našemu listu vedno nove naročnike!

Po širnem svetu.

Nemška trgovinska pogajanja.

Tekom tega meseca se prične Nemčija pogajati z evropskimi agrarnimi državami za sklep trgovinskih pogodb. Trgovinske pogodbe se imajo skleniti z Jugoslavijo, Romunijo in Madžarsko.

Osnovanje tekstilne borze.

V Bruxelesu se je ustanovila tekstilna borza, ki bo notirala vse cene od surovin in pomočkov pa do gotovega blaga.

Prihranki Američanov.

Po statistiki hranilnih vlog odpade od naloženega denarja na posameznega prebivalca v državah južne Amerike (v dolarjih):

Argentina 210, Meksiko 145-98, Urugvaj 131, Costa Rica 96, Čile 77-50, Panama 60-43, Kuba 34-80, Brazilija 52, Bolivija 46, Honduras 34, San Domingo 30, Peru 29-20, San Salvador 28-86, Equatore 27-86, Paraguay 18-78, Guatemala 18, Nicaragua 16, Haiti 15-94, Venezuela 10, Kolumbija 6.

Najbogatejši so tedaj v južni Ameriki Argentinci. Če primerjamo delež posameznega prebivalca južne Amerike z deležem, ki odpade na posameznega Jugoslovana na skupno stanje, bi prišla naša država šele na 16. mesto z deležem 18-00 dolarja na osebo.

Ruska zunanja trgovina.

Pravkar objavljeni podatki ruske zunanje trgovine za prešlo gospodarsko leto izkazujejo v milijonih rubljev sledeče številke (v primerjavo dodajamo podatke za predzadnje gospodarsko leto):

	1928/29	1929/30
uvoz	836.3	1067.7
izvoz	877.5	1001.5
promet	1713.8	2064.5

Dočim je bilo gospodar. leto 1928/29 zaključeno aktivno z 41.2 milijona rubljev, je bilo zadnje leto 1929/30 zaključeno s pasivo 66.2 milijona rubljev. Promet pa je občutno narastel navzlic gospodarski depresiji.

Rusko žito na Dunaju.

Po Dunavu je prispelo več sto vagonov pšenice in ovsa iz ruskih črnomoških pristanišč na Dunaj. Cene na borzah pa navzlic pričakovanju niso šle navzdol. Napovedani pa so še nadaljnji transporti po Dunavu tudi za Čehoslovaško.

Sovjetsko zlato v Berlinu.

V Berlin je te dni zopet prispela pošiljka zlata iz Rusije preko Letonske v težini 8 ton. To je v zadnjem času že peta pošiljka sovjetskega zlata v Berlin, ki je doslej nakupil skupno 29 ton.

Razmah radio-industrije.

Ameriška statistika izkazuje, da je v Ameriki v rabi okoli deset in pol milijona radio-aparatur. Ker se vrednost radio-inštalacij ceni na približno eno milijardo dolarjev ali 56 milijard dinarjev, si komaj zamoremo predstavljati, kakšen razmah je zavzela radio-industrija v Ameriki. Število radio-aparatur na celem svetu se ceni na približno 24 milijonov.

Brezposelnost na Čehoslovaškem.

Vlada je poleg že odobrenih 150 milijonov Kč odobrila še nadaljnjih 6 in 12 milijonov Kč za prehrano brezposelnih. Za deco nezaposlenih je določenih poleg tega 2 milijona Kč za mlečno prehrano. V industrijskih krajih je ustanovila država azile za zatočišče nezaposlenih delavcev.

Japonska zunanja trgovina.

Splošna gospodarska depresija se čuti tudi na dalnjem vzhodu ter izkazuje japonska zunanja trgovina v pretečenem letu 1.518 milijonov jenov izvoza in 1.680 mil. jenov uvoza ter je zaključena s pasivo 162 milijonov jenov, dočim je bila leta 1929 za 528 milij. jenov aktivna. Izvoz iz Japonske je padel skoraj za 700 milijonov jenov, tedaj nekaj manj kot za polovico, uvoz pa je celo porastel za 9 milijonov jenov, kar priča, da kriza na Japonskem lani še ni bila tako občutena kot v drugih državah.

PREGLED ČESKOSLOVAŠKE ZUNANJE TRGOVINE.

Službeni podatki češkoslovaške zunanje trgovine za lansko leto izkazujejo sledeče vsote v milijonih čK, katerim v primerjavo dodajamo v oklepaju podatke za leto 1929:

Trgovinska bilanca: uvoz 15.727 (19 tisoč 988), izvoz 17.495 (20.499). Bilanca je tedaj zaključena z visoko aktivnostjo 1768 milijonov čK (l. 1929 511 milijonov). Primerjava z lansko zunanjo trgovino pokazuje nazadovanje uvoza za 4.261, izvoza pa za 3004 mil. čK, kar je deloma posledica nižjih cen, še bolj pa splošne gospodarske depresije. Dejstvo, da se je bilanca celo izboljšala nasproti predlanski, dokazuje, da so Čehoslovaki gibčni in spretni trgovci ter da je vodstvo njihove trgovinske politike v spretnih rokah.

Porazdelitev čehoslovaške zunanje trgovine po posameznih glavnih vrstah blaga daje tej državi izrazito industrijsko obeležje, zlasti govorijo jasno številke uvoza surovin ter izvoza indu-

strijskih izdelkov. Vrednosti so naznačene v milijonih čK (v oklepaju podatki za leto 1929):

Zivine se je uvozilo za 723 (951), izvozilo pa za 55 (35) mil. kč.

Živiljskih potrebščin in pijač se je uvozilo za 2651 (2919), izvozilo pa za 1705 (2341) mil. kč.

Surovin se je uvozilo za 7123 (9778), izvozilo pa za 2792 (3434) kč.

Industrijskih izdelkov se je uvozilo za 5150 (6234), izvozilo pa za 12.866 (14.607) mil. kč. Izvoz industrijskih izdelkov sam predstavlja nad 70% vrednosti celokupnega izvoza.

K trgovinski bilanci moramo pripomniti, da je k visoki aktivnosti čehoslovaške zunanje trgovine v največji meri pripomogla Jugoslavija. Naš uvoz na Čehoslovaško je bil v pretečenem letu manjši od izvoza čehoslovaškega blaga k nam nič manj kot za 1100 milijonov čK, tedaj za to ogromno vsoto naša trgovina s Čehoslovaško pasivna.

Tržna poročila.

Ameriško tržišče.

Ameriška blagovna tržišča notirajo sledeče cene, katerim dodajamo v oklepaju cene pred 14 dnevi:

Žito notira na čikaški borzi: pšenica ima neizpremenjene cene kot pred 14 dnevi ter notira 79'50 za bušel (27'21 kilogr.). Ostala žita notirajo za bušel (25'40 kg): rž je močno padla ter notira 36'75 (nasproti 41 pred 14 dnevi); oves je tudi šel navzdol na 30'25 (33'20 pred 14 dnevi); tudi koruza je padla v ceni na 60'12 (od 62'37 pred 14 dnevi).

Bombaž je še vedno v porastu cene ter notira v Newyorku 11'10 (nasproti 10'73 pred 14 dnevi).

Sladkor je trden v svoji ceni ter notira v Newyorku 1'21, kakor pred 14 dnevi.

Kava je močno padla ter notira »Santos« 7'86 (9'75 pred 14 dnevi); »Rio« pa 5'04 (pred 14 dnevi 6'15).

Konoplja.

Na tržišču v Odžacih je za konopljo malo zanimanja, vsled česar kažejo tudi cene nagibanje navzdol. Kilogram kmečkega blaga prima se plačuje 4 do 4'75 Din, secunda 3'25 do 3'75 Din, češljana konoplja 2'75 do 3'50 Din, vrvarsko blago 8 do 9 Din.

Cenen javanski sladkor.

Na tržaškem trgu so se pojavile ponudbe javanskih trgovcev, ki nudijo sladkor franko Trst, neocarinjeno po 1'2, Din kg. Italijanske uvozne carine na sladkor so že itak visoke, a jih je vsled tega pojava vlada zopet povišala.

Zadnja dražba kož.

Dne 23. t. m. se vrši na ljubljanskem velesejmu zadnja letošnja dražba kož divjačine. Kdor želi še oddati letošnje blago, naj ga pravočasno pošlje v Ljubljano.

Usnje.

Na zagrebški produkti borzi so bile na zadnjem sestanku ustanovljene sledeče cene: vaches $\frac{1}{2}$ l. lahki 40—42 Din, srednji 42—43 Din, težki 43—44 Din; kruponi l. lahki 28—30 Din, težki 22—24 Din; okrajki lahki 23—25 Din, težki 22—24 Din; jermenski kruponi 75 do 80 Din; podplati lahki 45—50 Din, težki 35—40 Din; kravina rjava 65—70 Din, črna 60—70 Din; pittlingi 2—3 kg rjavi in črni 80—85 Din, »blank« 55 do 60 Din za kg. Boksi: kravji 11—16 Din, Kalkuta 9—14 Din, telečji črni 13—19 Din, barvani 16—20 Din za kvadrat.

Tržišče zdravilnih zelišč.

Na londonskem tržišču veljajo za nekatera zdravilna zelišča sledeče cene za 1 kg: bolhačev prah japonski 23 do 24 Din, dalmatinski 24:50—28:50 Din, arnikovo cvetje pribl. 12 Din, arnikove korenine 32 Din, kamelice 9:50—12 Din, lipovo cvetje 15—18 Din, listi beladone 15 Din, korenine beladone 12:50 Din, rožmarinovo olje (špansko) pribl. 54 dinarjev za kilogram cif London.

Živina.

Na domačih, kakor tudi na inozemskih tržiščih ni nobenih sprememb. Kupčija mlačna.

Vino.

V Vrhu se je razvila prav živahna kupčija z vinom. Inozemstvo se zanima zlasti za slabše kvalitete belih vin. Cene so navzlic znižani izvozni premiji celo porastle ter se plačuje belo vino 9—10% po 1:30 do 1:75 Din, 10—11% 1:75—2:25 Din, 11—12% pa po 2:25 do 2:70 Din. Rdeča vina 10—11% imajo ceno 2:25 do 2:50 Din. Na zalogi je še velika množina specijalnih vin 11—12 odst., ki se nudijo po ceni 3:50 do 5 dinarjev.

V splošnem se trgovina z vinom v drugih krajih države ni povečala ter je izvoz v primerjavi s pretečenim tednom normalen. Nekaj več zanimanja je v Dalmaciji, kjer kupujejo tudi Franeozii vina za križanje. Cene so stabilne.

Žito.

Na svetovnih tržiščih je pšenica tekom tedna obdržala svojo trdno ceno, dočim so šle skoraj vse druge vrste žita močno navzdol, kar pa na naša tržišča ni imelo nobenega vpliva ter notirajo domače borze stare cene.

Vinski kamen.

V Italiji notirajo cene za vinski kamen na borzi 70% bitatratov 230—233 lir, na bazi 36% bitatratov pa 84—87 lir za 100 kg.

Naša lesna trgovina v zadnjih letih.

Pregled podatkov naš zunanje trgovine zadnjih let nam nudi naslednjo sliko gibanju lesnega izvoza:

Gradbenega lesa smo od leta 1925 izvozili sledeče množine:

leta	ton	milij. Din
1925	1,051.200	1.118.7
1926	1,086.300	802.5
1927	1,150.000	885.5
1928	1,409.700	1,183.9
1929	1,899.100	1,398
1930	1,163.200	1,156.9

Trgovina z gradbenim lesom je sicer lansko leto močno nazadovala nasproti letu 1929; vendar pa nam tonaža izvoženega lesa dokazuje, da se je gradbeni les navzlic veliki konkurenci in vkljub

vplivom splošne gospodarske depresije še obdržal na svoji povprečni višini zadnjih let. Dejstvo, da po vrednosti ne kaže lanski izvoz lesa tako močnega nazadovanja nasproti predlanskemu letu, niti nasproti prejšnjim letom, dasiravno so prav lani lesne cene močno padle, je dokaz, da se inozemstvo zanima samo za boljše vrste gradbenega lesa in za specijelne, po naročilu oziroma po notah sestavljene kolekcije, ki dosežajo vsled tega tudi višje cene. Za gradbeni les slabše vrste in kakovosti pa je zanimanje inozemstva prav majhno.

Naši žagarji in lesni trgovci so že pričeli upoštevati to okolnost ter izvoznemu blagu posvečajo večjo pozornost,

ker jih je izkušnja izučila, da po konjunkturni dobi, ko se je les lahko prodajal, ne glede na vrsto in kvaliteto, zahteva inozemstvo prvovrstno, lepo manipulirano in zahtevam njihovega konsuma odgovarjajoče blago.

Jelovina in deloma tudi bukovina navzlic temu nista v pretečenem letu mnogo iskana ter je večji del zasluge, da se je vrednost navzlic padcu cen obdržala na prejšnji višini in celo relativno porastla pripisovati izvozu hrastovine, zlasti slavonske, za katero vlada zanimanje še danes. To je tudi vzrok, da je lesna trgovina v Dravski banovini močno zaostala, dočim je na Hrvaškem, pa tudi v drugih predelih države zastoj manjši in vsled tega lesna kriza ne tako občutna kot pri nas.

Rekordno leto izvoza, od katerega so tudi naši domači lesni trgovci še nekaj imeli, je bilo leto 1929.

Izvoz drv nam v isti dobi kaže naslednjo sliko:

leta:	ton:	milij. Din:
1925	304.500	76.6
1926	407.400	83.3
1927	557.300	127.5
1928	605.100	130.5
1929	656.400	142.6
1930	412.600	79

Trgovina z drvi je bila do lanskega leta v stalnem napredovanju. Zlasti leta 1929 je močno porastla v pričakovanju trde zime, kakor je bila leta 1928. Ugodna zadnja zima pa je povzročila, da so ostale izvožene količine drv lansko leto vsled mile zime neprodane; zato je bil tudi naš izvoz drv močno prizadet. Drugi vzrok nazadovanja izvoza drv pa tiči v pocenitvi inozemskega premoža, ki je na mnogih tržiščih izpodrinil drva. Po množini je bil lanski izvoz drv za 37%, po vrednosti pa za 45% manjši od predlanskega.

Med vsemi vrstami lesnega izvoza je najbolj nazadoval izvoz drv, tako po teži kakor po vrednosti, ker so poleg tega cene drv močno padle. Večji del škode gre zopet na dravsko banovino, ki je v izvozu drv stala na prvem mestu, kar je zopet težak udarec naši lesni trgovini.

Hrastovi pragovi kažejo v izvozu zadnjih let sledeče gibanje:

leta:	množina:	milij. Din:
1925	44.800 ton	41.4
1926	66.200 >	51.3
1927	135.100 >	92
1929	190.300 >	150.1
1928	170.300 >	124.4
1930	2.117.034 kom.	115.2

Izvoz hrastovih pragov je bil tudi lani navzlic nekonjunkturnemu razpoloženju inozemstva spričo nižjih cen povprečno zadovoljiv. Nazadoval pa je izvoz bukovih pragov, ki so zlasti leta 1927 tvorili precej visoko postavko, kar je zopet izguba za lesno trgovino v dravski banovini, ki pri izvozu hrastovih pragov ni tako močno zainteresirana kot pri bukovih.

Kako važno postavko naše zunanje trgovine in s tem tudi našega narodnega gospodarstva tvori lesna trgovina, razvidimo, ako primerjamo izvoz teh glavnih postavk lesnega izvoza (brez lesnih izdelkov in ekstraktov) k vrednostim skupnega izvoza v zadnjih letih, ki kaže sledeče razmerje v milijonih dinarjev:

leta:	skupni izvoz:	izvoz lesa:
1925	8.904.5	1.236.7
1926	7.818.2	937.1
1927	6.400.2	1.105
1928	6.444.7	1.438.8
1929	7.921.7	1.690.7
1930	6.780.1	1.351.1

V odstotkih izraženo je od celokupne vrednosti izvoza od leta 1925 naprej odpadlo na les — ne upoštevajoč vrednosti lesnih izdelkov in ekstraktov: l. 1925 14%, 1926 12%, 1927 16.5%, 1928 22%, 1929 21% in lani 20% skupne vrednosti celotnega izvoza.

Les je glavni predmet naše zunanje trgovine ter daleč nadkriljuje izvoz žita in vina. Vendar moramo ugotoviti, da je izvoz žita in še posebej izvoz vina deležen veliko večjih olajšav in pozornosti vodilnih gospodarskih predstavnikov in se lesni trgovini posveča vse premalo pažnje ter ji ne nudi niti dela tistih ugodnosti, katerih so deležne druge gospodarske panoge.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilčkov

Ljubljana, Karlovska cesta 4

Prodaja na obroke

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

1 angleški funt	276—	276—
1 ameriški dolar	56.60	56.60
1 avstrijski šiling	7.98	7.98
1 belga	7.92	7.92
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslovaška krona	1.68	1.68
1 francoski frank	2.227	2.22
1 italijanska lira	2.975	2.97
1 grška dragma	—734	—73
1 madžarski pengő	9.90	9.89
1 nemška marka	13.45	13.45
1 poljski zlot	6.33	6.32
1 romunski lej	—337	—33
1 španska peseta	5.88	5.85
1 danska krona	15.18	15.18
1 švicarski frank	10.959	10.96
1 holandski goldinar	22.80	22.78
1 turška lira, papir	26.80	26.80
1 zlati frank	10.959	10.96
1 kanadski dolar	56.30	56.27
1 norveška krona	15.18	15.17
1 brazilski milreis	5.25	5.24
1 argentinski pezos	14.40	14.40
1 švedska krona	15.20	15.19
1 egiptovski funt	283—	282.80

Novi uradni kurzi izkazujejo nekoliko nazadovanja vsled znižanja kurza švicarskega franka, nasproti kateremu je stanje našega dinarja neizpremenjeno. Nazadoval je močno argentinski pezos, tudi španska peseta je nekoliko padla.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda prompt-na 418—418.50, 7 1/2 % Blairovo posojilo 81.75—82.50, 8 % Blairovo posojilo 91.75 do 82.25, investicijsko posojilo 86.75 do 87.25, tobačne srečke 28 ponudba, 7 % posojilo Državne hipotekarne banke 81.50—82, 4 % bosanske obveznice 51.25 do 51.50, begluške obveznice 68—69, Rdeči križ 50 ponudba, Seligmanovo posojilo 7 % 80.10—80.50.

Med tednom so šli nekateri državni papirji navzdol. Zadnje dni pa so se zopet učvrstili na prejšnjih notacijah. Vojna škoda je celo porastla za 1—1.5 točke.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 125 povpraševanje, Prva hrvatska štedionica 975—980, Strojne tovarne 80, Trboveljska premogokopna 332 do 334, Kranjska industrijska družba 312, Združene papirnice Vevče 145 povpraševanje, Nar. banka 8050 do 8100, Kreditni zavod 170—180, Ruše 235 do 237, Obrtna banka 36 povpraševanje.

Močno so narastla povpraševanja po delnicah papirnic Vevče, za katere se je pred tednom nudilo 129, sedaj pa že 145 Din. Trboveljska je zopet nazadovala za eno točko. Obrtna banka pa se je za 1 točko dvignila. Sicer neizpremenjeno.

Lesno tržišče.

Zanimanje za naš les.

Pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine se zanima neka italijanska tvrdka za vse vrste lesa. Pojasnila pod št. 3633.

Za »Sperrholz« se zanima nemška tvrdka. Pojasnila pod št. 2621 pri omejenem zavodu v Beogradu.

Ustavljen obrat velikega lesnega podjetja.

Iz Virovitice poročajo, da je tamošnja lesna industrija »Virbo« popolnoma ustavila delo, vsled česar je na mah postalo nekaj stotin delavcev brez posla.

Dobave.

170 m³ raznega lesa nabavi do 11. marca direkcija državnega rudnika Kakanj.

1500 kom. hrastovih pragov nabavi do 12. t. m. direkcija državnega rudnika Breza.

12.000 kom. krajnikov nabavi do 17. t. m. direkcija drž. rudnika Zabukovca pri Celju.

4700 kub. metrov drv nabavi potom ustne licitacije dne 16. t. m. komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Pojasnila pri Zbornici TOI.

Promet na ljubljanski lesni borzi.

Velika večina našega lesnega izvoza se seveda vrši po privatnem posredovanju ali pa neposredno, vendar je promet na borzi precej verna slika razmer na lesnem trgu.

Iz poročila ljubljanske lesne borze posnemamo, da so bile tekom zadnjih treh let potom njenega posredovanja prodane sledeče množine lesa (v vagonih):

	1928	1929	1930
drva	567	1592	1009
trami	281	233	240
deske	588	226	195
hlodi	170	101	50
pragovi	87	11	47
brzojavni drogi	177	45	30
ostalo	605	589	430

skupaj 2475 2797 2001

Najbolj čvrsto se je obdržal izvoz tramov. Najobčutnejše pa je nazadovala trgovina z drvami in s hlodi.

Prodaja drv.

Večjo množino drv proda do 12. t. m. ofertalnim potom ljubljanska Direkcija šum. Pogoji pri Zbornici TOI.

ZAKON O ŠUMAMA.

Ai ste že naročili to, vsakemu lesnemu trgovcu prepotrebno knjigo? Opis smo priobčili v deveti številki.

Naši naročniki dobijo to obširno, strokovno in tehnično popolno delo za 85 dinarjev, dočim je cena knjige v splošni prodaji Din 100.—.

Pišite nam takoj dopisnico!

Nerešene vloge žagarjev.

V smislu odloka ministra za šume in rude se imajo vse prošnje žagarjev smatrati za nujne ter takoj rešiti, ako

so na ministrstvu. Obveščamo tedaj lesne trgovce, da bodo končno tam ležeče prošnje vendarle rešene. Prošnje pa, ki se nahajajo še pri raznih šumskih upravah ali direkcijah, je treba požuriti, da se čimprej predložijo ministrstvu, kjer bodo hitro rešene.

Zakaj se še vedno mučite

Z mencanjem in trenjem perila, ko vendar z Schichtovim RADIONOM lahko tako enostavno in udobno perete? Način je sledeči:

1. Običajno namakanje preko noči.
2. Rastopiti Schichtov RADION v mrzli vodi in perilo 20 minut prekuhati.
3. Perilo najprvo v topli, nato večkrat v mrzli vodi dobro izplakniti.

Poskusite samo enkrat in uverili se bode, da Vam nobena stvar ne pripomore do tako lepega perila kot

ANKETA O LESNI KRIZI.

Na konferenci lesnih industrijalcev v ministrstvu za šume in rude v Beogradu je bil med drugim sprejet važen sklep za ustanovitev skupne prodajne organizacije. Podrobni načrti za izvedbo tega sklepa se imajo šele izdelati, zato ne moremo o tem projektu podati svojega mnenja. Načelno pozdravlja u-

stanovitev prodajne organizacije, ki naj bi se vodila pod nadzorstvom države po nepristranskih strokovnjakih, vsak lesotržec.

Podčrtati pa moramo, da je značaj naše lesne trgovine, ne samo v Dravski banovini, temveč v celi državi tak, da bi bilo favoriziranje lesne veleindustri-

je in zapostavljanje koristi malega in srednjega lesnega trgovca škodljivo za to važno gospodarsko panogo. Interesi male in srednje lesne trgovine se ne krijejo vedno, in so si v mnogih slučajih celo protivni. Potrebno je tedaj, da se potrebe male in srednje lesne trgovine pri načrtih za ustanovitev prodajne organizacije zadostno upoštevajo in njene koristi zavarujejo.

Med vzroki zastoja v lesni trgovini so se navajali poleg ruskega dumpinga zlasti še sledeči vzroki:

1. Konjunkturalna doba je nehala, vsled česar je nastopilo tudi zmanjšano povpraševanje po lesu.

2. Visoke takse, zlasti davščine za uporabo cest, kuluk in novouvedena banovinska taksa za nakladanje vagonov občutno škodujejo lesni trgovini in podražujejo blago tako, da je zmanjšana njegova konkurenčna zmožnost v inozemstvu.

3. Prevozne tarife, zlasti železniške tarife z Italijo, ki je še vedno naš najmočnejši odjemalec lesa, so previsoke ter onemogočajo celo konkurenco Avstriji, čeprav njen les tranzitira preko našega ozemlja. Isto velja za Grčijo. Tudi notranje tarife za prevoz lesa so potrebne revizije, zlasti za večje oddaljenosti, ker je postala južna Srbija vsled kolonizacije dober odjemalec. Prav tako so previsoke železniške ležarske takse.

4. Priseljevanje tujih lesnih podjetij v našo državo močno škoduje obstoječi domači lesni trgovini.

Vse te vzroke zamore država vsaj deloma odpraviti sama. Ustanovitev prodajne organizacije pa, v kateri naj bodo nepristransko upoštevane potrebe in koristi celokupne lesne trgovine in pod nepristransko kontrolo, ki bo izključevala vsako zlorabo te važne institucije, doprinese največji delež k rešitvi lesne krize.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Razporejenost na lesni borzi še vedno mlačno.

Cene neizpremenjene.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Rezana jelovina: 200 kom. 5/22 cm, dolž. 5-60 m; 100 kom. 5/22 cm, dolž. 5-65 m; 20 kom. 12/16 cm, dolž. 6 m; letve 24/48 mm, dolžina 4 m, 3000 tek. m. — Franko meja.

1 vagon naravne bukovine, neobrobene, samo I.—II. kvalitete, suho, od 2 m naprej, 27, 38, 70 (večina 70). — Franko meja Postojna tranzit.

Tramni merkantilni: 400 kom. 3/8, 4 in 5 m; 300 kom. 4/5, 6 m; 800 kom. 5/6, 4 m. Cene franko meja Postojna.

Bukovi testoni, IV. kvalitete in ozki. — Cena franko prihod Sušak pristanišče. 1 vagon lipovih plohov, suhih, I., II. odn. I., II., III. — Cena franko meja italijansko-jugoslovanska.

80 m³ rezane mecesnovine 25 × 30 cm, 4 m, toleranca 2 do 3 cm oblice. — Cena franko vagon meja italijansko-jugoslovanska. 400 komadov kostanjevih drogov, 7-50 m dolgih. — Cena franko vagon nakladalna postaja odnosno meja ital.-jugoslovanska.

Nekaj 1000 komadov bukovih pragov 2-60 m, 16/16 × 26 cm, z eno tretjino zdravega rdečega srca pročelne premere z 8 cm krivine se tolerira; 2-50 m, 15/16 × 25 cm z isto toleranco in 2-30 m 14/14 × 22 cm z isto toleranco.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN - LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.